

Hallgrímur Thórlacius (gamli)

1. í Trélagardi.

Prestur: Var Jesús Kr. eingetinn?

Barnið: Já, hann var eingetinn.

Prestur: Þú svaradir rétt barnið mitt, en - Jóó hafi!
heilagnu andi eitthvert dadurinn þinn frá Maríu
(Heimild: Stefán Þingur Jónsson í Skínstöðum.)

2

Sanni prestur:

Prestur: Syndgáð Kristur?

Barnið þótti etalei að svara en skalf.

Pr. (Ylabinnur): Aftur etalei að gegna?

Barnið þægi, en skelfur meira, því prestur var bambalður.

Pr. (bálvondur) Syndgáð Kristur, seji ég!

Barnið: Já, hann syndgáð etalei.

Pr. Já, að vísu syndgáð hann, en honum honn það
aldrei að neinum hlándri. (Heimild: Ari Sammúsen, sem var í
Trélagardi.)Sanni prestur:3. Erinn sinni á útmánum sendir hærting, sem lá bana-
leguma, til prests og leidur hann að fjörnustu síj.
Seji þá prestur: "Eg þer etalei! Eg fjörnustu hann

i haust. Þetta er eðla nanna keisar. (sama heimild)

4

Sér. Andrúður á Þardi (ritarinn mikli)

Eitt sinn þegar prestur ætlað ad messa, líður niður ætla
 herling á heimidinn, þorbjörg ad nafni, hann ad taka sig
 til bonar og lofar hann því. En á leidinni út i kirkjuna
 lítur hann bændann frá Týrildardi, sem einnig líður (hann)
 ad taka barn sitt til bonar og heitir prestur því. — Ad
 lokinni rotn bysjar prestur á herlingar bonagjörðinni, en
 i því kemur meðhjálparinn inn, sem hefti gengid út; gengur
 ad prédikunnar stól, kveðja högt i hennar prests og segr:
 „Þér þurfti eðla, hún er sálud“. En prestur heldur ei ad
 síður áfram; held þá meðhjálpari, ad prestur hefti eðla
 veitt sér eplislett, kveðja því fastara i hennar og segr
 i fullum töri: „Eg sagði þess þurfti eðla, því herling
 vori dáinn“ og steytir prestur þessan engr og heldur
 áfram. Þar ad meðhjálpari var ni samfordurinn ad
 klarkur hefti heyr, grimskast (svorid) med sjálfum
 sér, þurftu af afli i prest svo segrandi uppþerf alla:
 „Eg er búinn ad segr yður: þess þurfti eðla, því
 herlingin vori steindauð“. Í sömum andrúnni er

prestur binnur ad Sola ut og seji hann þá
 loksins Amen og þója; eigi þóð þá barnid
 i Fyrirbardi (meira fets þóð etaki. -) Sozma sagdi mér
 (D: skrifaraunur þó sidar) ódrud kenna Nothildur ad nafni
 en henni afgomul kerling sem i þetta skipti var i
 Bards kirku. Hafti prestur veind hálfhendur einog
 hann átti vanda til. —

5

Sér. Ari Þorleifsson i Tjorn i Svartfodar-
 dal og flokkur Frákurinn.

I sandhandindurum 1766, þegar sér Ari var
 prestur til Tjarnar, kemur þar flokkur Frákur og bidur
 gistingu og fets hann þóð. Var fsetla seint i áttunda
 langafostu og sunnudagur ad morgun. Þyfur prestur messu
 þessundag og kallar sidan megnenni til og firheyrstur,
 ásamt óþunnuga drengum, sem hafti lehid sér seti á
 krobblak. Þyfurar mi prestur á hornum og ofþy:
 "Eivad heldur þi drengur minn ad sé best of allum líman-
 legum godum." Eysvornáti þessu svarar drengur
 o þrá og óhitað: "Þóð er fisteur og sárk smjör."
 Þá seji prestur: Vist ad sáinn er matuinn god guds

gjof, því matvörum er mannesius megin, en heldurdu
samt ekki að fridurinn sé fyrir öllum öðrum í heiminum?"

Svar, þú en ekki kemur okkur öldungis saman
prestur góður, því boðvæður fari sá fridurinn í þy
hef, þegar ég hef ekki físta og súrt smjör". Er mælt
að prestur hafi lekið dreug og mannað hann. —

Sögn þessa sagði mér (ritarannur) Hannes prestur Þjarnason
í Ríp

6

Prestur nokkur á Malifelli +

Var eitt manntalsþingsdaginn á Lyðingsstöðum lög að jarð-
setja meikann bónda í sokeninni; var teygning mikil mörgun
þenna og prestur við ál, en ekki svo hann ~~þá~~ komist

ekki út. Þá hann kemur að grofinni, þreifur hann rekur
kastar mold á histuna og segir: Of þöð erki kominn.

Í annað sinn þegar allt réttilega til, en við þina feidju
rekur dættur prestur á höfuð á ofan í grofina án þess
að þá kastad á moldinni, en var oftrá dregrinn upps.

Þó hann þá til rekunnar með nokkurskunnar fjósti,

þreifir moldinni á histuna og segir: Of þöðu skaltu
aldrei upps aftur sína. Við þetta var lokið setja.

Víðauki: Þá er prestur hafði kastað fram óstöðummi
hélðu grafar meim að hann létti einhverju við, en þegar
sér

7 Seru Sigurður á Austurlandi.

Einu sinni semoptar er prestur bedinn að grafa
bónda nokkurn og óskur hlut aðing endur ræðu gæti
hann, en prestur andoptjafi fremur fálega; en er
að gröfnum: þann, ljóður prestur þannig í stöðum
fyrir ræðu.

Þú liggur þarna lausaver, lajdur djúpt í grafarhver
meira ei í þyl yfir þér; þú þyrst aðist við að gjalda mér.
og með það getst prestur burt.

Víðauki: Þá er prestur hafði kastað fram óstöðummi
hélðu grafar meim að hann létti einhverju við en
þegar sér a Sigurður að það, seyr þessi áldungr:
"Þú meid fara til, þann for etaki meira!"

8 Eir biskup og Einarinnur á Vindhöllum; Skagafirði
Eind. þessi var lítill maður vexti, reid maður mikill og drygafeltur
mjög. Þó hann á sumri hverju sendur til fiskikaups og
hafti eigi minna með sér í næsti en 10 þokka kúts.

Einu sinni sem of þar leggst hann um þvöð í Fos-
 vog nálagi Þristöðnum og sofnar fast. Um morgun-
 inu vaknar Guðm. snemma, fer yfir til kútsins, en í
 honum var þá eklikt utan svo sem þrö stamp og
 var það eigi til annars en ara sultu upp í kvendi.
 Tekur hann það ráð, að biðja samferdamann sinn fyrir
 hestana ofan til Reyjavíkur; þangað þvöð hann
 þurfa að ríða á undan til að afhenda Landfólka
 þemingu. Þegar mennirnir hafa lofað þessum greiða-
 semis, heldur Guðm. á hest og ríður einn og gafi, þeir
 líka flýpi, (þeir sá veid haddur sem oftar rútu, þaccus).
 Þá er hann þegjast ofan í Arnarholtsöðnum, ríður
 Geir biskupur nedan í hana, og þar hann upphætt
 Regni völlum í Kyó's að vísistær þar kirkjuna. Hitt-
 ast þeir biskupur að nedan en Guðm. í flugaferd að
 ofan í niðri þöðnum; rákust þeir svo þröta-
 lega hvor á annan að biskupur datt af baki og
 seyr hann um líd: „Hagara nið minn fara meður minn“
 Sings þá Guðm. sér við í hvalblömm í fluginu og seyr
 jafnvel þá hann þekkti vel biskupur: „Ekki, gætu eklikt
 selid á helvitis bosummi“ og með það skildu þeir. Sögn +

þessi sagði mér (áætaramur) Jón prófastur Þorvaldsson, en honum
 Geir biskups sjálfur.

9

Viggfus prestur Euthormsson á hsi í Fellum
 Einn sinni í kirkjun spyr prestur barni: Hve
 margar þálfrofur mundi þu vera til að þú noti til
 þinnis. Þarinn svaraði: Eins, bara voru þín
 nögn löng. Sögun heif 'e' heyrst eptir þeim sem sjálfur
 var í kirkjunni.

10

Sr. Jón Guðstason í Hvammis (riiddari)
 Visistendur einn sinni Stóðarholtskirkjun; lítillist þá svo á
 að stóðarpresturinn sr. Eijólfur Guðstason lá í rími fremst í
 dyralofti, Salveit kendur. Fór prófastur þangað upp til hans
 og skemta þeir sér við hino „þrifsega“ þar til fulldómur
 var. þurfti sr. Jón þá ofan erinda sinna og vildi prestur
 skalla ljós, en hinn kvaddi eptir þurfa þess, þó hann
 voru svo svo þunungur og raun ofan með þad sama.
 En svo stóð ni á rad 50 fjórd. sunjars voru þarna dæg
 kvodadur uppis vatni af Grón dóttur prests og var
 hún að ljúku verkis þessu við ljós í búrnin. Setti

hinn smjörvið jafuðnum í tröðir á til þess gjörðar Lú-
 hillur sumarsvegar í húsinu. Veit hinn þá ekki fyrr
 til en þröfastur, sem síð hafti ljósíglötu í göngunnu,
 vandið inn í leirið. Tekur hinn það þá fangarás, og þrá þú
 vissi að þröfastur var kalladur fremur kvæmholur, að hinn
 dregrur ljósið, stekkur á leurt og skellir hurðinni í lás,
 en ekki varð lokid upp að innan, því skráin var brofud, en
 lasingarjárnid féll inn í stafinn. Klatti þröfastur dús a
 þarna þangað til gengid var inn og hann gat kallad á
 hjálp. Klatti hann í smjörvið reist á kromsmjörvið
 og sat mynd hans eftir í þeim, en stegg hann, sem var
 mikid, löðradi allt þannig á sig þenninn stauladist hann
 fram til prests, sem spur þannig: "Hvað hefur, bróðir,
 drótid þig sama leugi?" "Hinnu þu eftir á það", segir hann
 og lotir við: "Eg alladi að gjöra þannu Gröu dóttur þína a
 luhhulega, en hinn vildi það ekki. Mikill smámunadur
 er þu séra Sigurður. — Soju þessa sagdi mér (? ritaraminn),
 Stefán bóndi Eggertsen á Þallari."

11

Guði bóndi á Laugfossi í Þorgarfirði
 Guði þessi er fadir var son þinn riddari í Svannu, var

49

dreyfðsfeldur mjög; kom hann stundum heim í kvöld
 in, en stundum, þegar hann var í útsveini, elsti.
 Þessi kona hans, sem Guðrún hét, elsti von á þessum, l'et
 hún ári á hvora vinnu stultuna, en þó hétu Guðrún
 og Valgerður, sofu til föla sér. Nú bar svo til að bóndi
 þennur veijur framur seint heim, var hann þá svo
 blóti, að hann vissi elsti úþyrné nidur og eigi hvorn-
 ig baðstofan sér, en samræði þó á tímum sítt,
 en þá hann fann sitt manns höfuð í hvorum
 enda rúmsins, verður áminningu þar árlis um þetta
 að orði: Er það Guðrún mín eða Guðrún hín, eða
 er það Valgerður? Þá nafni segid þá mér það
 svo ég forgrípi mig elsti. (Steinild Stefnir bóndi
 Eggertsem á Ballari)

12

Þáfu hét maður nokkur á Breidafirði, veizja smidur
 mikill, kom hann hét Sigurður, þótti hín föd örymum
 og var miseldri þeirra hjóna nokkum. Nú þetta beyn
 var uppi Einheri fadir Sigurðar okálds Breidfjörðs
 og málta það sumir að hann ætti vingott við Sigurði
 Þáfu þótti óstiltur í orðum við ól og vandast þá

hvort þá hann né lajum hvetjurnar. Átalopt árinu
 1800, sem núm láta nokki bannalagsi gapastokkasins,
 var Rafn við kirkju, talvrent ólvadur og eptir vanda
 úgötum í tali; gætti hann eigi við hverja hann átti, en
 viðstaddis voru presturinn, sýsluádmanninn á gulltu-
 skinni eða Manchesterbænum stutlum og hrepp-
 stjórnin óborsalagdur, því þá var hreppstjóri in-
 stóttur elsti rit höfundis.

Af því Rafn brúkaði þin vanalagn meidyrði sín
 við nefnda embættis menn, kom þeirri samun mun
 að selja teartinn í gapastokkinum og höfðu þeir allir
 höndur í hönnu til framkvæmdar þessu gæðsahlaga erindis.

En svo stóð mi í, að miðir kirkjunnar, sem annars hafði
 hallast þann, var grunnmúrinn og rosi eptir hönnu
 endilöngum, hvar í gegnum vatn og óþverri þann í
 rignisqum, en löbsins safuadiót í grónu forastvepfi
 þannuðan hirtjudyrnum og skárcitis niður undan
 gapastokkunum. Þessu herra minn voru mi að hefji á Rafn
 sá var lítil og braust nú eptir megni, upp í
 gapastokkinum og rétt í því að loka heppanninn mun
 háls hönnu, gætt þessu erindis hjá; hefir

hann sama lagid og Þjórn brekhi, að hann af öllu
 afli speyris fótinnu í rassinu Rafni, svo hann
 dreyfar niður, þó au þess að detta. En það edhinn
 stóru allir öðrum megin veisannar, en misstu alla
 handfestu, duttu þeir allir til jarðar og ofan; forar
 edjama, en Eiríkur snýr þessandi í traub. En þar
 en hann er langr hönnur, kallar Rafni og segir:
 Statti við Eiríkum og gjörvi hann það. Þengur
 Rafni til hans og mæli þannig: „Alltid segja
 mennirnir til sín og hattu mí við hana Eiríku
 mína eins og þú vilt“ og með það skyldu þeir
 hlínir heldu míu la, til að hafa fataskipti
 og Rafni slapp frá gassabokkum; elbi þó
 hann heldur í kirkjun þenna dag. — Statti
 lengi nýg fátta verid með þeim Rafni og Eiríku.

Endrunindur vaktari.

Eiríkur einn deyr bóndi einn í Reykjavík. Atlu þeir
 Endrun. vaktari, sem kalladur var hraut & menni, en
 dreyfikfeldur, og annar hönnur líkur til Karl-
 mennu þu, að taka gráfinna, eins og þeir líka

gjörðu. Þá er þeir störfuðu hér að, gjörðu svo mikla
 hellistun, að prestur freyðliðs stóki þrasning, laust
 að ómaka sig til að kasta mold á hristuna og ásetti
 sér þar að gjöra það, þegar upp stótti. Þá er grafar-
 menn höfðu niðri lokid sturfa sínum, seldu þeir
 hristuna og léta sig til að láta hann síga niður í
 gröfinna. En þar er hirtlyngardarmold er þau þurfa
 sleipari en annar mold, semur annaslotu-
 rin undan Evendi, missi hann um leidaf
 reipinu í hristunni og skellur á hvalkann; verður
 honum fremur honum við, stendur notland
 seint upp aftur, létur ofan í gröfinna og segir:
 Jája, fardu þú til h. ! — sögn þessa segði
 mér Doein heit. ríki í Hagarsesi, var hann
 norðstaddur og þá 18 veta. Gudmundur var
 fadur Þisaurar Vaktara, foder Gudmundar
 Vöðvannar, semur annað hvort lifir eum
 eða er stóki löngu dauður. —